

1,2

... miljoner människor lever idag i Mosul inklusive förstäder och närliggande byar.

Kaotisk situation
 ● Våldet i Irak har redan tvingat fyra miljoner människor på flykt. Övergrepp och tortyr hör till vardagen.
 ● Situationen är kaotisk och människor är desperata. Många har lämnat sina hem med bara kläderna de har på sig. De har varken pengar, mat, vatten eller mediciner.

Källa: UNHCR

Här hamnar de som flyr kriget i Mosul

Offensiven för att återerövra Mosul från Islamiska staten kan tvinga fler än en miljon människor på flykt, varnar FN. Det betyder humanitär katastrof. Resurser saknas fortfarande. Dagens ETC besöker ett sprängfullt flyktingläger i irakiska Kurdistan, där frustrationen växer. – Vi får inte lov att resa härifrån, säger 18-årige Amir.

PÅ PLATS I IRAK
 JOAKIM MEDIN
 dagens@etc.se

De tre småsyskonen bryr sig inte om hur lortiga deras händer är. Lika dammiga, som resten av dem. En snäll frukthandlare har sträckt över några granatäpplen och barnen sliter ivrigt loss det röda fruktköttet med fingrarna, och stoppar in i sina munnar. Det var

ett bra tag sedan de senast kunde äta något.
 – Vi har gått hit. Från vår by utanför Mosul, är allt den lilla system säger.
 Syskonen har precis kommit fram till FN-flyktinglägret Debaga, några mil sydväst om Erbil i irakiska Kurdistan, efter en lång marsch bort från områden som nyss befriats från Islamiska staten (IS). Det enda bagage barnen bär med sig är deras svåra trauman. Men fortfarande sitter de bara på utsidan av Debagas taggtrådsstängsel. På andra sidan är lägret redan fullt till bristningsgränsen, av andra människor.

DESSA MÄNNISKOR utgör bara några vattendroppar i vad FN-personal i Irak kallat en "tsunami av flyktingar", som de varnar kommer uppstå genom den pågående militära offensiven för att återerövra Mosul från IS. FN:s flyktingorgan UNHCR har slagit larm om att striderna sannolikt lär rycka upp de 1,2 miljoner kvarvarande civila

Mosul med rötterna. Och hjälpororganisationer säger att de helt enkelt saknar resurser och personal nog, för att kunna assistera alla dessa människor.
 Debaga erbjuder oss idag ett fönster in i den katastrofala framtid hjälparbetare här förväntar sig. En skolbyggnad har förvandlats till nödbostad. Barfotade, sysslösa barn springer omkring i pölar och leker med sjukvårdsklinikens använda kanyler. Från väggen till en moské hänger det några grå UNHCR-presenningar, som skapar enkla tält där ett gäng män sover på nötta madrasser sedan 70 dagar tillbaka.
 Amir, en 18-åring kille från staden Hawija, är avundsjuk på de under presenningarna.
 – Självt måste jag sova under bar himmel utanför moskén. Det blir väldigt kallt på natten nu. Igår kväll regnade det också.
 Amir flydde det IS-ockuperade Hawija och kom till Debaga för 15 dagar sedan. Resten av familjen finns redan i staden Kirkuk och

”
Mosul kan bli en av de största flyktingkatastroferna skapade av människan.

Amir vill återförenas med dem, men kan inte. Flyktingarna som nu anländer till irakiska Kurdistan måste bli kvar i dess utkanter, enligt ett avtal med Iraks migrationsdepartement.
 – Vi får inte lov att resa härifrån. Vägen är stängd, säger Amir.

I EN ANNAN DEL av Debaga träffar Dagens ETC lägrets kurdiska driftschef, Ahmad Ramazan Abdo, som arbetar för Barzani Charity Foundation i samarbete med UNHCR. Han började på jobbet för bara en vecka sedan och ser inte ut att ha fått mycket sömn sedan dess.
 – Vi har ingen mer plats åt nyanlända, det är vårt största problem. Varje dag kommer nya familjer, ibland mer än 100 stycken, vilket innebär 500 individer. Just nu bor 32 860 människor här.
 Debaga är byggt för att ge skydd över huvudet åt bara 20 000 människor. Antalet nyanlända till detta och fler läger lär bara öka ju närmare de allierade styrkorna

kommer Mosul. Men Ahmad Ramazan Abdo säger att varken han eller UNHCR fått några extra resurser, trots att Mosuloffensiven nu börjat.
 – Vi behöver mer hjälp, från Bagdad, från andra regeringar. Du kan se situationen här. Vi har väldigt mycket folk i det här lägret, men väldigt få resurser. Och vi väntar oss bara att fler och fler fortsätter komma.

DET IRAKISKA flygvapnet har släppt ut flygblad över Mosul, med uppmärksamhet till civilbefolkningen att inte fly utan stanna kvar i sina hem. Med en sådan taktik har man undvikit stora flyktingströmmar när flera, mindre städer återerövrats från IS. Men UNHCR tror inte att denna plan kommer fungera i Mosul. Redan i somras kastade FN därför ut ett nödrop om att man behövde 284 miljoner dollar, motsvarande nästan två miljarder kronor, för en omedelbar hjälp till Mosuls invånare.

”
Du kan se situationen här. Vi har väldigt mycket folk i det här lägret – men väldigt få resurser.

Men bara hälften av pengarna har kommit in.
 UNHCR skulle behöva 30 nya läger i samma storlek som Debaga, för att ge plats åt en miljon människor. Det har man inte kunnat bygga, eftersom pengarna saknas. Eftersom irakiska Kurdistan har dragits med stora ekonomiska underskott i årat, som lett till stora folkliga protester, har inte heller de haft medel nog att förbereda tillräckligt många läger i tid.
 – Vi arbetar dygnet runt, med de läger vi är involverade i och med att utveckla nödlösningar. Just nu har vi kapacitet för 120 000 människor, och med olika partners och plats i militära läger kan vi hjälpa som mest 400 000 människor, säger Andreas Needham vid UNHCR:s regionala kontor i Erbil.
 Det betyder att upp emot 800 000 människor från Mosul inte kan hitta plats i läger, om en flyktingkris utvecklas. FN:s akuta lösning för några av dessa är 50 000 "nödskyddspaket": en 15 kilo tung

säck med hammare, rep, spikar, plastfilm och plankor, för att bygga ett eget skydd. 30 000 "avskärningspaket" – några plywoodskivor – ska också delas ut.
 – Mosul kan bli en av de största flyktingkatastroferna skapade av människan, på senare år, säger Andreas Needham.
 ÄNDÅ BLIR hundratusentals människor utan hjälp. Hur har det kunnat bli så illa? Needham menar att det rör sig om samma kroniska underfinansiering av FN:s hjälporganisationer, som syns i hela världen. Att Mosuloffensiven fått så mycket mediefokus har inte gjort någon skillnad finansiellt. Det gjorde inte heller den uppmärksammade befrielsen av Fallujah tidigare i år, där FN:s budgetunderskott och de extrema hjälpbehoven blev tydliga.
 Det rör sig om precis samma brister och försämrade stöd till flyktingar som skapade förutsättningar för fjolårets stora flyktingström in i Europa.

I FLYKTINGLÄGRET Debaga har klockan slagit fyra och det är dags för dagens första varma mål mat, av totalt två. En lång kö bildas utanför moskén. Men missnöjda mumlanden och besvikna miners syns snabbt, när folk inser att de ska få precis samma mat att äta som varje lunch och middag. En skål oljig couscous och två bitar vitt bröd. Inga grönsaker, inga proteiner. Flera vuxna protesterar högljutt och ropar att de från och med nu vägrar äta.
 – Det här är inte mat. Det här är foder, som man ger till hästar och kor. Och vi får samma sak varje dag, säger läraren Abdulhamid, från en by utanför Mosul.
 Rimligtvis skulle maten i Debaga kunna bli bättre, om bara större internationella donationer kom in. Men de lyser ännu med sin frånvaro. I detta och fler läger växer en större frustration fram.
 I väntan på den riktigt stora flyktingkatastrofen.
 Och snart kommer vintern.